

FORSVARSDEPARTEMENTET	
SAKNR.: 06/04006-116	
04 DES 2007	
ARKBET:	201.01
KASSERES 5 ÅR	X
KASSERES 30 ÅR	
BEVARES	

Bech, Kristin Solberg

Fra: GUNNEL FOTTLAND [GUNNEL.FOTTLAND@trondheim.kommune.no]
Sendt: 4. desember 2007 10:42
Til: Postmottak FD
Kopi: GUNNEL FOTTLAND
Emne: SV: Vedr. høringsuttalelse fra Trondheim kommune - Forsvarsstudien 07 og Forsvarspolitisk utvalg
Vedlegg: 07_41871_Uttalelse.DOC

Hei,

Takk for tilbakemelding - jeg hadde problemer med oversendelse av e-posten. Saksbehandlingsprogrammet viste seg å ikke fungere som e-postformidler. Her kommer imidlertid vedlegget på nytt; Høringsuttalelse fra Trondheim kommune vedrørende Forsvarsstudien 07 og Forsvarspolitisk utvalg. Formannskapet i Trondheim gav sin tilslutning til dokumentet i dag.

Mvh
 Gunnel Fottland

>>> Den 4. desember 2007 kl. 10:20 skrev <Postmottak@fd.dep.no>:

Vedlegg er ikke mottatt.

Mvh
FDs postmottak

Fra: GUNNEL FOTTLAND [mailto:GUNNEL.FOTTLAND@trondheim.kommune.no]
Sendt: 4. desember 2007 10:18
Til: Postmottak FD
Emne: Vedr. høringsuttalelse fra Trondheim kommune - Forsvarsstudien 07 og Forsvarspolitisk utvalg

Hei,

Viser til e-post med høringsuttalelse fra Trondheim kommune som ble oversendt for 10 min siden til denne e-postadressen. Kan dere bekrefte at vedlegget med høringsuttalelse ble oversendt i korrekt tilstand? E-posten skal inneholde ett vedlegg.

Mvh

Trondheim kommune
 Gunnel Fottland

Rådmannens næringsstab

Rådhuset, Munkegata 1, 7004 Trondheim
 Telefon: 72 54 60 52 - Mobil: 95 11 55 96
 E-post: gunnel.fottland@trondheim.kommune.no

04.12.2007

FORSVARSTUDIEN 07 OG FORSVARSPOLITISK UTVALGS UTREDNING – HØRINGSUTTALELSE

Innledning

Forsvarsstudien 07 ble overlevert fra Forsvarssjefen til Forsvarsministeren i starten av november 07. Samtidig fullførte den tverrpolitiske gruppen Forsvarspolitisk Utvalg sin utredning "Et styrket forsvar" som sammen med Forsvarsstudien 07 utgjør to sentrale innspill til regjeringen i forbindelse med en langtidsproposisjon for Stortinget til våren 2008. Forsvarsstudien omfatter fagmilitære råd til langtidsplanen, mens Forsvarspolitisk Utvalg skal vurdere moderniseringen av Forsvaret med utgangspunkt i en langsiktig balanse mellom Forsvarets oppgaver, ambisjonsnivå og ressurstilgang uten å behandle geografisk plassering av forsvarsanleggene.

I Forsvarsstudien 07 foreslår Forsvarssjefen blant annet å samle forswarets aktiviteter gjennom å redusere antall forsvarsbaser med 12, deriblant nedlegging av Ørland Hovedflystasjon og Heimevernets utdanningscenter på Stjørdal. Luftkrigsskolen og Luftforsvarets musikkorps i Trondheim vil bestå ifølge Forsvarsstudien 07.

Forsvarsdepartementet har invitert berørte kommuner og fylkeskommuner til å gi sine innspill og kommentarer til de to rapportene.

Synspunkter på Forsvarsstudien 07

Forsvarsstudiens hovedkonklusjoner som vil få betydelige konsekvenser for Forsvarets baser i Midt-Norge er diskutert i følgende avsnitt.

1. NEDLEGGELSE AV ØRLAND HOVEDFLYSTASJON

Luftforsvaret er godt etablert i Trondheim med Luftkrigsskolen og kort avstand til Ørland hovedflystasjon som befinner seg kun 1 times reise unna. Den korte avstanden til Ørland hovedflystasjon bidrar til et godt og utviklende samarbeid mellom operativ avdeling og utdanningsinstitusjon.

I forsvarssjefens Forsvarsstudien 07 foreslås kampflyene og et samlokalisert luftvern og basesett samlet i Bodø, noe som betyr at Ørland hovedflystasjon vil bli nedlagt.

Dersom Midt-Norge mister sin eneste operative militære virksomhet som vi dag finner på Ørlandet, vil Luftkrigsskolen i Trondheim mangle en vesentlig ressurs i geografisk nærhet til ideelle treningsforhold og tilgang på internasjonal luftvernerfaring og et moderne kompetansemiljø. Ved å fjerne landsdelens siste operative base, vil studenter og forskere ved Luftkrigsskolen i Trondheim måtte forflytte seg betydelig lengre til andre deler av landet, noe som vil begrense anledningen til operativ trening og i verste fall forringe studietilbudet ved Luftkrigsskolen.

Hovedflystasjonen på Ørland anses som en av NATOs ypperste øvingsarenaer for kamptrening. NATOs største jagerflyøvelse, NATO Air Meet, har funnet sted på Ørland

hovedflystasjon hele fem ganger i løpet av den siste tiårsperioden, senest i 2007. Dersom basen flyttes, reduseres de trønderske forsvarsanleggene sin tilgang på internasjonal kamptrening og nære bånd til Norges viktigste allierte partner. Nærheten til de store nasjonale utdannings- og forskningsinstitusjonene i Trondheim har frem til i dag vært en fordel for faglig utvikling og gjensidig kompetanseoverføring for Luftforsvaret i Trøndelag. Et tilsvarende utdannings- og forskningstilbud eksisterer ikke i andre deler av landet.

Trondheim kommune anser det derfor som et betydelig tap for Luftkrigsskolen dersom Ørland hovedflystasjon nedlegges med påfølgende fravær av operativ ressurs i umiddelbar nærhet og begrenset tilgang på internasjonal kamptrening og kompetanseoverføring. Ørland hovedflystasjon er et viktig kompetansesenter for Luftkrigsskolen, og kadettene vil oppleve økt reising og flytting underveis i utdannelsen som følge av en nedleggelse på Ørlandet.

2. NEDLEGGELSE AV HEIMEVERNETS UTDANNINGSSENTER, STJØRDAL

Luftkrigsskolen har også god nytte av nærheten til Heimevernets utdanningssenter på Værnes, kun 30 minutter unna, der befalsutdanningen og Heimevernets avdeling på Værnes sørger for tilgang på et av landets beste øvingsanlegg i Leksdal og Frigård.

Etter at videre utbygging av øvingsfasilitetene på Værnes er gjennomført i tråd med planene, vil Luftkrigsskolen kunne dra ytterligere nytte av disse fasilitetene. Befalsutdanningen på Værnes benytter også utdanningstilbudet ved Luftkrigsskolen

I Forsvarsstudien 07 foreslås det å legge ned Heimevernets styrkeproduksjon på Værnes. Heimevernets distriktsavdeling HV-12, med koordineringsansvar for Heimevernets nye region 3, vil bestå.

Utdanningstilbudet som vi i dag finner i Heimevernets avdeling på Stjørdal, drar i likhet med de andre forsvarsanleggene i landsdelen nytte av nærheten til NTNU og SINTEF i Trondheim. Ved å fjerne befalsutdanningen i Heimevernet fra Stjørdal, reduserer man tilgangen på landets mest moderne teknologimiljø.

Trondheim kommune anser det som uheldig å begrense muligheten for et utviklende samarbeid mellom Heimevernets befalsutdanning og landets viktigste teknologimiljøer gjennom å legge ned Heimevernets utdanningssenter på Værnes.

3. TRONDHEIM BEVARER SINE ANLEGG

Trondheim har lange tradisjoner for alle forsvarsgrener, men i dag er den militære aktiviteten i byen begrenset til Luftkrigsskolen. Luftkrigsskolen holder til på Kuhaugen i Trondheim og er daglig tilholdssted for 150 kadetter og 50 ansatte.

Luftkrigsskolens lokaler på Kuhaugen er nylig blitt oppgradert og har sentral plassering i forhold til byens øvrige utdanningsinstitusjoner på Gløshaugen og i sentrumsnære områder. Trondheim har Norges største utdanningsmiljø innenfor naturvitenskap og ingeniørfag. Et flertall av landets ingeniører utdannes i Trondheim. I nær tilknytning til byens tekniske universitet finner vi også landets største forskningsinstitusjon, SINTEF. Luftkrigsskolen tilbyr

både undervisning og forskning, og nyter godt av nærheten til de to store kompetanseinstitusjonene NTNU og SINTEF for utvikling av egne tjenester.

I forsvarsstudien 07 foreslås at Luftkrigsskolen og Luftforsvarets musikkorps i Trondheim består. Det er blitt vurdert å slå sammen de tre krigsskolene og samlokalisere denne med Forsvarets skolesenter i Oslo, som kunne gi en viss økonomisk innsparing. Etter en samlet vurdering anbefales likevel å videreføre de tre krigsskolene med dagens lokalisering. Det vil dessuten være behov for at deler av utdannelsen måtte foregå ved de grenvise kompetansesentrene.

Både av hensyn til rekruttering til Forsvaret og oppslutningen om Forsvarets legitimitet og aktivitet, er det viktig å opprettholde en god militær tilstedeværelse i Norges tredje største by. Trondheim kommune støtter Forsvarssjefens synspunkter om å fortsatt beholde Luftkrigsskolen i Trondheim.

På Lade, nordøst for Trondheim sentrum, finner vi forsyningslageret (FLO BASE) som sørger for utstyr til blant annet Hovedflystasjonen på Ørlandet og Heimevernets utdanningscenter på Stjørdal. Dersom aktiviteten på Ørland og Stjørdal reduseres, vil dette ha konsekvenser for størrelsen på forsyningslageret og et tyvetalls arbeidsplasser på Lade står i fare for å bli nedlagt.

Synspunkter på Forsvarspolitisk utvalg "Et styrket forsvar"

Forsvarspolitisk utvalg har i sin utredning "Et styrket forsvar" fremhevet flere momenter som taler for en fortsatt betydelig tilstedeværelse og utvikling av Forsvaret i Midt-Norge.

1. KRIGSSKOLEN I TRONDHEIM

Krigsskolene har de siste årene blitt en del av høyskolestrukturen. Det stilles dermed nye krav til forskningsbasert undervisning på skolene. Trondheim har landets største forskningsmiljø innenfor naturvitenskap og ingeniørfag. Luftkrigsskolen vil med lokalisering i Trondheim oppleve enklere tilgang på kompetente medarbeidere, samt gode utviklingsmuligheter for faglig innhold i undervisning og forskning gjennom kunnskapsutveksling med blant andre NTNU og SINTEF.

Forsvarspolitisk utvalg mener at Forsvaret trenger en kunnskapsstrategi for å videreformidle denne kunnskap i undervisningen, trening og øving og implementere ny praksis i operative enheter. Etablering av en ny kunnskapsstrategi vil utvilsomt begunstiges av nærhet mellom utdanningsinstitusjon og operativ base, noe som taler i favør av å bevare Ørland hovedflystasjon som kampflybase.

Utvalget mener at de tre krigsskolene bør utvikles som tyngdepunkter i Forsvarets kunnskapsstrategi på grenvist og taktisk nivå. De ser også en rekke fordeler ved samarbeid om utdanning, trening og øving av militære styrker. Det er derfor fordelaktig for Luftforsvaret med lokalisering i Trondheim hvor de vil kunne dra veksler på byens kompetansemiljø for egen faglig utvikling, og gis anledning til å benytte gode og moderne øvingsanlegg i kort avstand fra utdanningsinstitusjonen.

Trondheim kommune støtter Forsvarspolitisk utvalg i deres beskrivelse av krigsskolenes behov og utviklingsmuligheter. Vi mener at byens utdannings- og forskningsmiljø vil kunne fungere som viktige samarbeidspartnere i utvikling av nasjonale doktriner og konsepter og sikre nasjonal identitet og legitimitet i utdanningssystemet, i tråd med utvalgets vurderinger.

2. FORSVARETS TILSTEDEVÆRELSE I TRØNDELAG

Forsvaret har lange tradisjoner i Trøndelag. Fra 2000 og frem til dag er antallet forsvarsanlegg i denne landsdelen redusert fra 10 til 4. Kun én operativ base, Ørland hovedflystasjon, er i dag igjen med geografisk nærhet til landets tredje største by. Forsvarspolitisk utvalg mener at Forsvaret må være en tett integrert del av det norske samfunn. Trondheim kommune støtter utvalget i deres synspunkt og mener videre at for å sikre forsvarsets legitimitet og bære tradisjonen videre i landsdelen er det derfor av stor betydning av dagens forsvarsanlegg i Trøndelag bevares og utvikles videre herfra. Vi er enige med utvalget i at rekruttering til Forsvarets anlegg i Trøndelag vil ha en stor fordel av nærhet til byen Trondheim, ikke minst i tokarrierefamilier.

Forsvarspolitisk utvalget påpeker at store deler av Norges økonomiske grunnlag ligger innenfor verdiskaping i havet og langs kysten. Trondheim kommune mener at Trøndelag med sin sentrale plassering i forhold til Norskehavet er således et gunstig utgangspunkt for luftvernberedskap langs kystlinjen. Drift av StatoilHydros felter for olje og gass nord for 62. breddegrad driftes i dag fra deres avdeling på Stjørdal.

Militært nærvær kan skape spenning og konflikter i forhold til omgivelsene, for eksempel gjennom økt trafikk, støy og andre miljøbelastninger. Forsvaret må arbeide for å redusere miljøbelastninger som følge av militær virksomhet. Trondheim kommune vil fremme dagens gunstige plassering på militære baser i Trøndelag, der vi opplever få eller ingen konflikter med lokalbefolkningen som følge av militære aktiviteter. Selv kampflytrening og omfangsrrike øvelser utøves i et åpent luftrom over Fosenhalvøya i kort avstand fra militærbasen, uten å komme i konflikt med sivil lufttrafikk. Eksisterende treningsanlegg i Trøndelag har store ekspansjonsmuligheter.

Trondheim kommuner syns det beklagelig dersom Midt-Norge skulle miste sin siste operative militære virksomhet. Norge risikerer å bli radert fra det militære kartet i Norge.

3. FORSVARETS BASESTRUKTUR BEVARES

Lokaliseringen av militær virksomhet må ta utgangspunkt i Forsvarets behov. Forsvarspolitisk utvalg anbefaler at baser for alle forsvarsgrener og Heimevernet opprettholdes både i Sør-Norge og Nord-Norge for å ivareta operative hensyn og muligheten for effektiv trening og øving. Beslutninger om å endre Forsvarets basestruktur må bygge på grundige analyser av både sikkerhetspolitiske forhold, operative, kompetansemessige og økonomiske forhold. De samlede fordelene må fremstå som vesentlige.

Trondheim kommune støtter Forsvarspolitisk utvalg i deres krav om grundige analyser i forkant av en ressurskrevende omstrukturering av Forsvaret. Vi vil særlig fremme luftforsvarets gunstige forhold til NATO som har utviklet seg gjennom oppbygging og hyppig bruk av øvingsanleggene på Ørland. Norsk sikkerhet innenfor en alliert ramme krever at

Forsvarets baser må fungere som vertskap for internasjonale styrker i forbindelse med trening og militære operasjoner sammen med norske styrker. Luftforsvaret i Trøndelag, med særlig vekt på Ørland hovedflystasjon, har lang og god tradisjon for vertskapsrollen i forholdet til vår viktigste allierte partner, NATO.

4. ØKONOMISK LØFT TIL FORSVARET

Forsvarspolitisk utvalg anbefaler et økonomisk løft for Forsvaret, forutsatt at Forsvaret bruker ressursene på en god og kosteffektiv måte. En vedvarende nedbygging av Forsvaret vil kunne resultere i kvalitetsmessig forringelse og er ikke forenlig med ansvaret for å skape sikkerhet for statens, befolkningens og samfunnets verdier og interesser.

Trondheim kommune deler utvalgets syn på at synliggjøring av kosteffektive og gode økonomiske løsninger for Forsvaret er nødvendig. Vi oppfatter eksisterende militære anlegg i Midt-Norge som kostnadseffektive og gode, etter at samtlige har vært igjennom omfattende modernisering og utbygging de siste årene. I tillegg til nasjonale midler har en betydelig mengde internasjonal kapital blitt investert i øvingsanleggene, for eksempel på Ørlandet. Investeringen på 1,5-2 milliarder kroner fra NATOs side forutsetter langsiktig forpliktelse og forutsigbarhet fra det norske Forsvarets side. Forsvaret forventer betydelige og kostbare investeringer i utstyr de nærmeste årene, og det vil være en fornuftig samfunnsøkonomisk konklusjon at velfungerende og nylig oppgraderte militære anlegg fortsatt benyttes all den tid de oppfyller krav og forventninger fra egne styrker så vel som internasjonale samarbeidspartnere. Dette mener vi er tilfelle for de militære anleggene i Trondheim, Ørland og Stjørdal i dag.

5. GJENSIDIG AVHENGIGHET MELLOM NATO OG NORGE

Et lite land som Norge er avhengig av flernasjonalt samarbeid for å trygge norsk sikkerhet og sikre tilgang til militære kapasiteter som landet ellers ikke ville hatt tilgang til. Medlemsskapet i NATO medfører ikke bare rettigheter men også forpliktelser, og medlemslandene måles blant annet etter deltagelse i internasjonale militære operasjoner. Forsvarspolitisk utvalg understreker betydningen av samarbeidet med Norges allierte. Dette gjelder blant annet samarbeidsprosjekter som er knyttet til basestrukturen. Spesielt AWACS og baser med tilhørende trenings- og øvingsområder er av stor sikkerhetspolitisk betydning. Også bilaterale forhåndslagringsavtaler anses å være av stor sikkerhets- og forsvarspolitisk betydning.

Trondheim kommune støtter Forsvarspolitisk utvalg sitt syn på betydning av et nært og godt samarbeid med andre land om militære styrker og virksomhet, i tillegg til Norges internasjonale forpliktelser knyttet til FN, NATO og andre europeiske samarbeid. Forsvarsanleggene i Midt-Norge, med spesiell vekt på Ørland hovedflystasjon, har lang tradisjon for samarbeid med NATO, og det er viktig å bygge videre på dette forpliktende og langvarige flernasjonale samarbeidet i årene fremover. Fordelene av internasjonalt samarbeid om utdanning, trening og øving av militære styrker har gjentatt ganger vist seg som gunstig for det norske luftforsvaret. NATOs tilgang til hensiktsmessige øvingsarealer på Ørland, som er et vellykket samarbeidsprosjekt for begge parter, er et viktig bidrag til internasjonale operasjoner og en sentral del av Norges forpliktelse som NATO-medlem. På Ørland utføres

operasjonelle og realistiske øvelser med minimal negativ miljøpåvirkning. Øvelsene bidrar til bevaring og utvikling av militærfaglig kompetanse i regionen og landet for øvrig.

Trondheim kommunes forhold til de andre berørte kommuner i Trøndelag

Trondheim kommune gir sin støtte til høringsuttalelsene fra kommunene Ørland/Bjugn og Stjørdal i forbindelse med Forsvarsstudien 07 og utredning fra Forsvarspolitisk utvalg.